

Ítróttur

STEYPAKAPPINGIN

NÆRKAST

PENSIÓNSALDRI

66. steypakappingin og 65. steypafinalan eiga at birta undir at umhugsa, um leisturin fyri føroyskan fótbólt framvegis skal vera, sum hann er, ella um tað kanska skulu gerast broytingar

Jóannes Hansen

Leygardagin varð punktum sett fyri fótbóltsárið 2020. Tað var ikki ætlanin, at kappingarárið skuldi vera so langt, men sum í so mongum øðrum viðurskiftum og umstøðum í 2020 var koronan orsök til, at tað varð soleiðis.

At tað eydnaðist at avgreiða allar kappingarnar er stórusigur fyri fótbóltin. At tað eydnaðist, eru tað fleiri orsøkir til. Ein er veðrið, sum hevur verið gott í heyst, og tá ið tað hevur verið illveður, so hevur tað so at siga ongantið rakt á teir dagarnar ella teir seinna-partarnar ella kvøldini, tá ið fótbóltsdystirnir hava verið ásettir at vera.

Tað eru eisini aðrar orsøkir, og tær venda vit aftur til.

Bikar, súlur og steyp

Steypakappingin hevur verið síðani 1955, tá ið tað varð farið undir kapping um ísafjarðarbikarið, sum ÍFS hevði fingið frá ítróttarfeløgnum á Ísafirði í Íslandi, Hørður og Vestri.

Síðani hevur verið kappast á hvørjum ári, og ásetingarnar hava verið tær somu soleiðis, at tað liðið, sum hevur vunnið oftast, tá ið tiggju ár eru farin, hevur vunnið steypið til ognar, og at tað verður kappast um nýtt steyp, tá ið eitt lið hevur vunnið steypið so ofta, at einki annað lið hevur møguleika at vinna oftari í ásetta tiggju ára skeiðnum.

Leygarkvøldið vann HB steypafinaluna fyri 28. ferð. Í 1964 vann HB ísafjarðarbikarið til ognar, og síðani vann HB triggjar ísafjarðarsúlur til ognar, sum Hørður og Vestri lótu føroyingum at kappast um.

Í 1989 varð farið undir fyrstu kappingina um løgmanssteyp-ið. Tað vann HB til ognar í 1998. Í 2008 vann B36 annað løgmanssteypið til ognar, og í 2017 vann Víkingur triðja løgmanssteypið til ognar.

Síðani 1991 hevur sigur í steypakappingini borið við sær luttøku í europeiskari kapping. Fyrsta liðið at vinna seg í Europa sum steypavinnari var B36, sum í 1991 vann 1-0 í finalu ímóti HB, og sum í 1992 luttók í Europa kappingini fyri steypavinnarar.

At tað hava verið 66 steypakappingar og 65 finalur kemst av, at finalan í 1970, sum HB og KÍ kvalifiseradu seg at spæla, ikki varð spæld. KÍ, sum í 1966 og 1967 vann finalur í Gøtu ímóti ávíkavíst HB og B36, setti seg ímóti, at finalan skuldi vera í Gundadali, og so varð kappingin strikað. Tey bæði árin frammanundan – í 1968 og 1969 – vann HB finalur ímóti grannunum í Gundadali.

Leikdagarnir

Fyrsta finalan var sunnudagin 3. juli í 1955 í Gundadali, tá ið HB vann 3-1 ímóti KÍ. Hetta árið vóru bara triggir dystir. Hálvfinalurnar vóru 19. juni, tá ið HB vann 2-1 á útivølli ímóti TB, og KÍ vann 3-1 á heimavølli ímóti B36.

Fyrstu árin var stutta steypakappingin eftir at landskappingin var av. Finalurnar vóru í august og september. Fyrsta finalan í oktober var 10. oktober í 1976, tá ið HB vann 3-0 ímóti KÍ, og fram til leygarkvøldið hevði bara ein onnur finala verið í oktober. Tað var 14. oktober 2006, tá ið B36 vann 2-1 ímóti KÍ.

Í nøkur ár var finalan ólav-søkudag, onnur ár var hon

síðsti dysturin undan summar-steðginum, og ofta hevur hon verið í august.

Størsta illveðursfinalan av øllum man vera tann í 2001. Tá vann B36 ólav-søkudag og í koldandi stormi 1-0 á Tórsvølli ímóti KÍ.

Karmarnir

Ofta hevur verið tikið til, at tað verður ikki fyrr enn, at ein fótbóltshøll ella fleiri av tí slagnum, sum eru kendar úr Íslandi, eru reistar í Føroyum, at tað fer at bera til at spæla fótbólt alt árið í Føroyum.

Íslendiskir venjarar, sum hava verið her seinnu árin – eitt nú Guðjón Þórðarson sum í fjør vandi NSÍ – hava sagt, at veðrið í Føroyum er soleiðis, at tað forðar ikki fyri, at tað verður kappast mest sum alt árið.

Koronan var orsök til, at 2020 var royndarár, har útsøgnin hjá íslendsku venjarunum fekk høvi at standa sína roynd, og tað gjørdi hon. Men soleiðis hevði tað ikki verið, um hetta var fyri einum 35 árum síðani og heldur ikki, um tað var fyri tiggju árum síðani.

Stóru broytingarnar eru vallirnir og ljósini. Graslíkið er heilt øðrvísi undirlag at spæla á, enn undirlagið var, tá ið eykur, steinar og stórir hyljar vóru tað, sum spælarnir vóru noyddir at spæla á. Síðstu árin eru ljósini kringvallirnar vorðin so góð, at tað er eingin trupulleiki at spæla myrk heystarkvøld, og so er tað fleiri staðni soleiðis, at vindurin ikki argar, sum hann plagdi at gera, tí vallirnir eru umgyrdir av áskoðaraskýlum.

Royndarskipanin

Aftur og aftur hevur spurning-

urin verið á lofti, um tað hevði verið hugskot at umskipað landskappingina soleiðis, at tað varð farið undir hana um ólav-søkumundið og soleiðis, at avgerandi dystirnir vóru síðst í juni.

Ein av grundgevingunum plagar at vera, at hetta fer at bera við sær, at tað altíð eru bestu liðini, sum fara at taka lut í Europa, og ein onnur grundgeving hevur verið, at tað hjá bæði spælarnum og áskoðarum hevði verið hugaligari at spælt avgerandi dystir um FM í góðum summarveðri heldur enn í myrkum og køldum heystarveðri.

Gongdin í 2020 átti at givið feløgnum og FSF høvi at umhugsað eina royndarskipan fyri at finna fram til, um hetta

hevði riggað. Ein møguleiki kundi verið eitt ár at umskipað steypakappingina. Tað kundi verið farið undir hana eftir kappingarlok í 2021 og fyri júl at spælt fram til hálvfinalurnar. Og so kundu hálvfinalurnar og finalan verið í mai og juni 2022.

Um tað skuldi víst seg, at tað ikki bar til at spæla onkran dystin seint á heysti í 2021, so hevði borið til at útsett til okkurt mikukvøld í apríl í 2022.

At útseta og umskipa kappingar hevur føroyskur fótbóltur í 2020 víst seg at vera meistari í.

